

ความน่าเชื่อถือของการหยังเสียงเลือกตั้งในสายตาของสาธารณชนในกรุงเทพมหานคร

นาง จิตติมา กุลประเสริฐรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขานิติศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-637-256-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

BANGKOK PUBLIC PERCEPTION OF POLL CREDIBILITY

Mrs. Jittima Gulprasertat

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communication**

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

ISBN 974-637-256-4

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว.

จิตติมา กุลประเสริฐรัตน์ : ความน่าเชื่อถือของการหยั่งเสียงเลือกตั้งในสายตาของ
สาธารณชนในกรุงเทพมหานคร (BANGKOK PUBLIC PERCEPTION OF POLL
CREDIBILITY) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.จาระไน แกลโกศล, 102 หน้า, ISBN 974-637-256-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการศึกษาความน่าเชื่อถือของการหยั่งเสียงเลือกตั้งต่าง ๆ
ในสายตาของสาธารณชน โดยใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่ม
ตัวอย่างประชาชนที่อยู่อาศัยและมีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และเป็นผู้ที่รู้จักการหยั่ง
เสียงเลือกตั้ง จำนวน 600 คน โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ
ทางสถิติ .05 ได้แก่ t-test, one-way ANOVA และ Multiple Regression ผลการวิจัยโดยสรุป
มีดังนี้

1. ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้บุคคล รายได้ครอบครัว แตกต่าง
กันมีการรับรู้ข้อมูลคนที่ทำการหยั่งเสียงเลือกตั้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05
2. ประชาชนมีความเชื่อถือต่อแหล่งสารในฐานะสำนักที่ทำการหยั่งเสียงเลือกตั้งแตกต่างกัน
โดยประชาชนมีความเชื่อถือต่อ "สวนดุสิตโพล" สูงกว่าโพลอื่น ๆ ส่วนในฐานะบุคคลที่ทำการหยั่งเสียง
เลือกตั้งประชาชนมีความเชื่อถือต่อ "คุณสุทธิชัย หยุ่น" สูงกว่าบุคคลอื่น ๆ
3. ความน่าเชื่อถือของการหยั่งเสียงเลือกตั้งโดยรวมทุกด้านมีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือ
ในการหยั่งเสียงเลือกตั้งมากกว่าตัวแปรอื่น ๆ
4. สถานที่ทำการหยั่งเสียงเลือกตั้ง คือ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มีอิทธิพลสามารถอธิบาย
ความแปรปรวนของความน่าเชื่อถือในการหยั่งเสียงเลือกตั้งได้มากกว่าตัวแปรอื่น ๆ
5. ตัวแปรสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อความเชื่อถือในการหยั่งเสียงเลือกตั้ง
มากที่สุดคือ อายุ
6. การเปิดรับผลการหยั่งเสียงเลือกตั้งจากสื่อวิทยุ มีอิทธิพลทำนายความเชื่อถือในการหยั่ง
เสียงเลือกตั้งได้มากกว่าสื่ออื่น ๆ แต่อยู่ในระดับน้อย
7. ความน่าเชื่อถือในแหล่งสารคือ การหยั่งเสียงเลือกตั้งมีอิทธิพลต่อการยอมรับในการหยั่ง
เสียงเลือกตั้ง

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติกร วิจิตติมา กุลประเสริฐรัตน์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา (จ.น.)
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C851685 : MAJOR PUBLIC RELATIONS
KEY WORD: POLL / PERCEPTION / PUBLIC / CREDIBILITY

JITTIMA GULPRASERTRAT : BANGKOK PUBLIC PERCEPTION OF POLLING ON POLL CREDIBILITY, THESIS ADVISOR : JARANAI GALGOSOL, ASSISTANT PROFESSOR
102 pp. ISBN: 974-637-256-4

The research is hypothesis oriented aims at finding public perception on poll credibility. The data is collected through field survey method which the data acquiring from 600 respondents who are residents of Bangkok are treated by t-test, one-way ANOVA and multiple regression. The result of the research could be summed up as follows.

1. People difference in demographic characteristics are significantly different in perception on names of organizations organizing the polls at $p = .05$
2. Among the people different in perception on source credibility, 'Suan Dusit Poll' is named to be the most popular; as for persons as source creditility 'Khun Suthichai Yun' is named to be the most well-known.
3. It is found that the total credibility people have on poll affects their perception on poll survey result.
4. Among the organizations that organize the poll, 'ABAC' is significantly proved to be most accepted.
5. Among all demographic factors affecting people's credibility on poll, age plays the most important part.
6. In term of most potential predictive factor, it is found that people's exposure on radio plays most important part.
7. Credibility in source having affects on credibility poll result.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... การประชาสัมพันธ์.....
สาขาวิชา..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....
ปีการศึกษา..... 2540.....

ลายมือชื่อนิสิต..... จิตติภา กุลประเสริฐวิจิตร.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... [Signature].....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการให้คำแนะนำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญหลายท่านในหลายๆ โพล และคำแนะนำพร้อมทั้งคำปรึกษาจากอาจารย์ที่มีวิญญูณของความเป็นครูอย่างแท้จริงเช่น อาจารย์จระไน อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งกรุณาเสียสละเวลาให้คำแนะนำและแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี ทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ขึ้น และผู้วิจัยได้รับความรู้เพิ่มเติมอย่างมาก ซึ่งรวมทั้ง ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ ที่ได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติมในด้านสถิติวิจัยด้วยคำแนะนำปรึกษาทั้งหมดล้วนเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้การสัมภาษณ์ทุกท่าน ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าของท่านเพื่อทำให้กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี และเพื่อนร่วมรุ่นทุกคนที่เป็นกำลังใจและช่วยเหลืออย่างดี

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้กำเนิด และขอบคุณกำลังใจอันใหญ่หลวงจากสามี และลูกรักทั้ง 3 ที่เป็นกำลังใจและแรงผลักดันทำให้ผู้วิจัยมีความมานะ มาจนถึงทุกวันนี้รวมทั้งขอขอบคุณคุณรัชณี ที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ ตลอดจนคุณช้อ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ ที่คอยช่วยประสานงานตลอดการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

จิตติมา กุลประเสริฐรัตน์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานในการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 ทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 กระบวนการสื่อสาร.....	7
2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะและพฤติกรรม.....	9
2.3 ประวัติความเป็นมาของประชาคมติ.....	9
2.4 คุณลักษณะของประชาคมติ.....	11
2.5 หน้าที่ของประชาคมติ.....	11
2.6 แนวคิดเรื่องเกณฑ์ในการหยั่งเสียงเลือกตั้ง.....	12
2.7 การรับรู้การหยั่งเสียงเลือกตั้ง.....	13
2.8 ความหมายและองค์ประกอบของความน่าเชื่อถือ.....	14
2.9 ความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร.....	16
2.10 การสื่อสารกับประชาคมติ.....	19
2.11 บทบาทและหน้าที่ทางการเมืองของสื่อมวลชน.....	19
2.12 อิทธิพลของสื่อมวลชนและสื่อบุคคล.....	20
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	24
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา.....	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.2	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....25
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 28
3.4	การรวบรวมข้อมูล.....30
3.5	การวิเคราะห์ข้อมูล.....31
4.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....32
4.1	ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....32
4.2	ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้และการติดตามผลการหยังเสี่ยงเลือกตั้ง.....36
4.3	ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อถือต่อการหยังเสี่ยงเลือกตั้ง.....40
4.4	ข้อมูลเกี่ยวกับการหยังเสี่ยงเลือกตั้งในอุดมคติ.....47
5.	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....60
5.1	สรุปผลการศึกษา.....60
5.2	อภิปรายผลการศึกษา.....69
5.3	ข้อเสนอแนะ.....74
รายการอ้างอิง.....	76
ภาคผนวก	80
ภาคผนวก ก.....	80
ภาคผนวก ข.....	96
ประวัติผู้วิจัย.....	102

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญญัตินี้

ตารางที่	หน้า
1	เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม.....32
2	อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม.....33
3	ภูมิลำเนาของผู้ตอบแบบสอบถาม.....33
4	ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม.....34
5	อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....34
6	รายได้บุคคลโดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม.....35
7	รายได้ครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม.....35
8	จำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....36
9	ระดับความสนใจติดตามการห้ย้งเสียงเลือกตั้งของผู้ตอบแบบสอบถาม.....36
10	บุคคลรอบข้างที่สนใจติดตามการห้ย้งเสียงเลือกตั้ง.....37
11	การติดตามการห้ย้งเสียงเลือกตั้งจากสื่อต่างๆ ในช่วงที่มีการเลือกตั้ง.....37
12	ระดับการติดตามผลการห้ย้งเสียงเลือกตั้งจากสื่อต่างๆ.....38
13	ความถี่ในการติดตามผลการห้ย้งเสียงเลือกตั้ง.....38
14	การรับรู้บุคคลที่จัดทำการห้ย้งเสียงเลือกตั้ง.....39
15	การรับรู้บุคคลที่จัดทำการห้ย้งเสียงเลือกตั้งในสำนักต่างๆ.....39
16	ความเชื่อถือในแต่ละด้านต่อผลการห้ย้งเสียงเลือกตั้งจากสำนักต่างๆ.....40
17	ความเชื่อถือในแต่ละด้านต่อสถาบันที่ทำการห้ย้งเสียงเลือกตั้ง.....41
18	ความเชื่อถือในแต่ละด้านต่อบุคคลที่ทำการห้ย้งเสียงเลือกตั้ง.....42
19	ความเชื่อถือต่อการห้ย้งเสียงเลือกตั้งโดยรวมในแต่ละด้าน.....43
20	ความคิดเห็นต่ออิทธิพลของการห้ย้งเสียงเลือกตั้งที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งของประชาชน.....44
21	ความคิดเห็นต่ออิทธิพลของการห้ย้งเสียงเลือกตั้งที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน.....44
22	แหล่งข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน.....45
23	คุณลักษณะของการห้ย้งเสียงเลือกตั้งที่ทำการสำรวจ..... 46
24	คุณสมบัติการห้ย้งเสียงเลือกตั้งในอุดมคติของผู้ตอบแบบสอบถาม.....47
25	ความต้องการให้จัดทำการห้ย้งเสียงเลือกตั้ง.....47
26	รายละเอียดที่ต้องการให้ระบุในการรายงานการห้ย้งเสียงเลือกตั้ง..... 48
27	ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่สำคัญของการห้ย้งเสียงเลือกตั้งในอุดมคติ.....49

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
28 การเปรียบเทียบการรับรู้ชื่อสำนักที่ทำการหยั่งเสียงการเลือกตั้งระหว่างประชาชนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน.....	51
29 การเปรียบเทียบการรับรู้ชื่อนุคคลที่ทำการหยั่งเสียงการเลือกตั้งระหว่างประชาชนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน.....	52
30 การเปรียบเทียบความน่าเชื่อถือรวมทุกด้านของแหล่งสารในฐานะสำนักที่ทำการหยั่งเสียงเลือกตั้ง.	53
31 การเปรียบเทียบความน่าเชื่อถือของแหล่งสารในฐานะสำนักที่ทำการหยั่งเสียงเลือกตั้ง เป็นรายคู่.....	53
32 การเปรียบเทียบความน่าเชื่อถือทุกด้านของแหล่งสารในฐานะบุคคลที่ทำการหยั่งเสียงเลือกตั้ง	54
33 การเปรียบเทียบความน่าเชื่อถือของแหล่งสารในฐานะบุคคลที่ทำการหยั่งเสียงเลือกตั้งเป็นรายคู่.....	54
34 การศึกษาอิทธิพลของความน่าเชื่อถือของแหล่งสารที่ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือ ในการหยั่งเสียงเลือกตั้ง	55
35 การศึกษาอิทธิพลของบุคคลและสถาบันที่ทำการหยั่งเสียงเลือกตั้งที่ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือในการหยั่งเสียงเลือกตั้ง	56
36 การศึกษาอิทธิพลของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนที่ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือในการหยั่งเสียงเลือกตั้ง	57
37 การศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการหยั่งเสียงเลือกตั้งของประชาชนที่ส่งผลต่อความเชื่อถือในการหยั่งเสียงเลือกตั้ง	58
38 การศึกษาอิทธิพลของความน่าเชื่อถือในแหล่งสารคือการหยั่งเสียงเลือกตั้งที่มีต่อการยอมรับในการหยั่งเสียงการเลือกตั้ง.....	59